

3/81

2603E1342

Candidate's Seat No : _____

B.A. Semester-5 Examination

CC 303

Sanskrit

Time : 2-30 Hours]

March-2024

[Max. Marks : 70

પ્રશ્ન-1.(અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો.

Q- 1 (A) Write a short note on any two of the Following.

14

(1) અધ્યાસઃ ।

(2) 'સૂત્ર લક્ષણમ્' ને વિસ્તારથી સમજાવો. Explain in detail 'સૂત્રમ્' ।

(3) 'ભાષ્ય' લક્ષણમ્ ।ને સવિસ્તારથી સમજાવો.

(4) 'સાધનચતુષ્કયમ્' । ચતુષ્ટયમ્

અથવા/OR

પ્ર-1. નીચેનામાંથી કોઇપણ બે ગદ્યખંડનું હાર્દ સ્પષ્ટ કરો.

14

Q-1 Evaluate any two of the following paragraphs:

(1) યુષ્મદસસ્મત્પ્રત્યયગોચરયોર્વિષયવિષયોસ્તમઃપ્રકાશવદ્વિરુદ્ધસ્વભાવયોરિતરેતરભાવાનુપપત્તૈર્સિધ્ધાયાં તદ્ધર્માણામપિ સુતરામિતેતરભાવાનુપપત્તિઃ,ઇત્યતોઽસ્મત્પ્રત્યયગોચરે વિષયિણિ ચિદાત્મકે યુષ્મત્પ્રત્યયગોચરસ્ય વિષયસ્ય તદ્ધર્માણાં ચાધ્યાસઃ ।

(2) એવમયમનાદિરનન્તો નૈસર્ગિકોઽધ્યાસો મિથ્યાપ્રત્યયરુપઃ કર્તૃત્વભોકૃત્વપ્રવર્તકઃ સર્વલોકપ્રત્યક્ષઃ । અસ્યાનર્થહેતોઃ પ્રહાણાય,આત્મૈકત્વવિદ્યાપ્રતિપત્તયે સર્વે વેદાન્તા આરભ્યન્તે । યથા ચાયમર્થઃ સર્વેષાં વેદાન્તાનાં તથા વયમસ્યાં શારીરકમીમાંસાયાં પ્રદર્શયિષ્યામઃ ॥

(3) નનુ ભૂતવસ્તુત્વે બ્રહ્મણઃ પ્રમાણાન્તરવિષયત્વમેવેતિ વેદાન્તવાક્યવિચારણાનર્થિકેવ પ્રાપ્તા । ન ઇન્દ્રિયાવિષયત્વેન સંબન્ધાગ્રહણાત્ । સ્વભાવતો વિષયવિષયાણોન્દ્રિયાણિ; ન બ્રહ્મવિષયાણિ । સતિ હીન્દ્રિયવિષયત્વે બ્રહ્મણઃ ઇદં બ્રહ્મણા સંબન્ધં કાર્યમિતિ ગૃહ્યમાણં

P.T.O

किं ब्रह्मणा संबद्धं किमन्येन केनचिद्वा संबद्धमिति न शक्यं निश्चेतुम् ।
तस्माज्जन्मादिसूत्रं नानुमानोपन्यासार्थम् ।

- (4) महत ऋग्वेदादेः शास्त्रस्यानेकविधास्थानोपबृंहितस्य प्रदीपवत्सर्वावधोतिनः
सर्वज्ञकल्पस्य योनिः कारणं ब्रह्म । न हीदशस्य शास्त्रस्यग्वेदादिलक्षणस्य
सर्वगुणान्वितस्य सर्वज्ञादन्यतः संभवोऽस्ति । यद्विद्विस्तरार्थं शास्त्रं
यस्मात्पुरुषविशेषात्संभवति, यथा व्याकरणादि पाणिन्यादेर्जैयैकदेशार्थमपि, स
ततोऽप्यधिकतरविज्ञान इति प्रसिद्धं लोके ।

प्र-2 'अथातो ब्रह्मजिज्ञासा' । सूत्रने सविस्तर समજલો. 14

Q-2 Explain : "અથાતો બ્રહ્મજિજ્ઞાસા" ।

અથવા/ OR

પ્ર-2 'જન્માધિકરણમ્' સમજલો 14

Q-2 Explain : 'જન્માધિકરણમ્' ।

પ્ર-3 'શાસ્ત્રયોનિત્વ-અધિકરણમ્' । ને વિસ્તારથી સમજલો. 14

Q-3 Discuss in detail " 'શાસ્ત્રયોનિત્વ-અધિકરણમ્' ।

અથવા/OR

પ્ર-3 'તત્તુ સમન્વયાત્' । સૂત્રમાં નિરૂપિત પૂર્વપક્ષી મીમાંસકોનો મત સ્પષ્ટ કરો. 14

Q-3 Present the 'પૂર્વપક્ષ પૂર્વમીમાંસકા' views as depicted in the sutra 'તત્તુ સમન્વયાત્' ।

પ્ર-4 આદ્ય શંકરચાર્યનું જીવન અને કવન વર્ણવો.

14

Q-4 Describe the life and Poem Of Adya Shankaracharya.

અથવા/OR

પ્ર-4 "શાંકરવેદાન્ત" ના આધારે શંકરાચાર્યનું તત્ત્વજ્ઞાન ચર્ચો. 14

Q-4 Discuss the philosophy of 'શંકરાચાર્ય' based શાંકરવેદાન્ત।

પ્ર-5 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો. (ગમે તે સાત)

14.

Q- 5 Select the Proper Option From the give the answer:

- (1) બ્રહ્મસૂત્રમાં કુલ----- અધિકરણો છે. (191,555,291)
- (2) વેદને પ્રમાણ ન માનનાર નાસ્તિકકદર્શનો----- છે.(3.6.9)
- (3) બાદરાયણમુનિ રચિત બ્રહ્મસૂત્ર બીજા -----નામે ઓળખાય છે.
(વેદાન્તસૂત્ર,યોગસૂત્ર,સાંખ્યસૂત્ર)
- (4) શંકરાચાર્ય અથ શબ્દના-----અર્થો આપે છે. (બે,ત્રણ,ચાર)
- (5) 'અથાતો બ્રહ્મજિજ્ઞાસા' । સૂત્રમાં બ્રહ્મ એ પદમાં -----વિભક્તિ અભિપ્રેત છે.(કર્મણિષ્ઠી,શેષેષ્ઠી)
- (6) જન્માદિ । સૂત્રમાં યાસ્કાચાર્યે -----વિકારો કહેલા છે. (3,6,9)
- (7) વેદાન્તસૂત્રનો મુખ્ય પ્રતિપાદ્ય વિષય---- છે. (બ્રહ્મ,જગત્,જીવ)
- (8) -----શબ્દો હેત્વર્થ । (અથ,અતઃ,અજઃ)
- (9) જ્ઞાતુમિચ્છા ઇતિ ----- (જિજ્ઞાસા, વિવિજ્ઞા,પિપાસા)
- (10) આદ્યશંકરાચાર્યના પિતા નું નામ-----હતું (શિવગુરુ,દેવગુરુ,જગદગુરુ)
- (11) વેદાન્તના મુખ્ય-----પ્રસ્થાનો છે,જેને પ્રસ્થાનત્રી તરીકે પ્રસિધ્ધ છે. (એક,બે,ત્રણ)
- (12) શંકરાચાર્યે પશ્ચિમમાંદ્વારિકામાં-----મઠની સ્થાપના કરી. (શુંગેરી,જોશી,શારદા)